

Hallituksen esitys Eduskunnalle lacleksi työttömyysturvalain 2 luvun 1 a §:n ja julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 7 luvun 7 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työttömyysturvalakia siten, että ulkomaalaissella, joka on saanut määräaikaisen jatkuvan oleskeluluvan, olisi oikeus työmarkkinatukeen oleskeluluvan myöntämisperusteesta riippumatta, jos hän muutoin täyttää työmarkkinatuen saamisen edellytykset.

Julkisesta työvoimapalvelusta annettuun lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi momentti, jossa säädetäisiin siitä kohderyhmästä, jota kuntoutus-, koulutus- tai työntekomahdolisuuden järjestäminen (työllistämiselvoite) koskee.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

PERUSTELUT

1 Nykytila

Ulkomaalaisen oikeudesta työttömyysetuteen säädetään työttömyysturvalain (1290/2002) 2 luvun 1 a §:ssä. Henkilöllä, joka ei ole Suomen kansalainen, on oikeus työttömyysetuuteen työttömyysturvalain mukaisesti, jos hänellä on rajoittamaton oikeus ansiotyöhön Suomea velvoittavan kansainvälisen sopimuksen perusteella. Muun henkilön, joka ei ole Suomen kansalainen, oikeus työttömyyspäivärahaan edellyttää, että hänenlä on oikeus ansiotyöhön muun kuin tilapäisen oleskeluluvan (B) perusteella. Oikeus työmarkkinatukeen edellyttää, että henkilöllä on rajoittamatton oikeus ansiotyöhön pysyvän oleskeluluvan (P), pitkään oleskelulle kolmannen maan kansalaisen EY-oleskeluluvan (P-EY) tai perhesiteen perusteella myönnetyn jatkuvan oleskeluluvan (A) perusteella.

Määräaikaisen jatkuvan oleskeluluvan (A) saaneella henkilöllä, joka on rekisteröity työnhakijaksi, on oikeus työttömyyspäivärahaan, jos hän muuten täyttää etuuden saamisen edellytykset. Määräaikaisen jatkuvan oleskeluluvan (A) myöntämisperusteella ei ole merkitystä työttömyyspäivärahan oikeuden syntymisen kannalta. Jatkuva oleskelulupa on voitu myöntää esimerkiksi perhesiteen, suomalaisen syntyperän, kansainvälisen suojaelun, elinkeinonharjoittamisen tai työntekon

perusteella. Ammattialaa koskevat rajoitukset työntekon perusteella myönnetyssä määräaikaisessa jatkuvassa oleskeluluvassa (A) eivät ole este työttömyyspäivärahan saamiselle.

Oikeus työmarkkinatukeen on rajoitetumpi. Työttömyysturvalain mukaan oikeus työmarkkinatukeen edellyttää, että henkilöllä on rajoittamatton oikeus ansiotyöhön perhesiteen perusteella myönnetyn jatkuvaluonteen oleskeluluvan perusteella. Oikeutta työmarkkinatukeen ei lain mukaan ole, jos määräaikaisen jatkuvan oleskeluluvan (A) myöntämisperuste on jokin muu kuin perheside.

Työttömyysturvalain 2 luvun 1 a § tuli voimaan 10.5.2010. Ennen tätä ulkomaalaisen oikeudesta työmarkkinatukeen säädettiin työttömyysturvalain 8 luvun 1 §:ssä. Työttömyysturvalain 2 luvun 1 a § vastaa määräaikaisen jatkuvan oleskeluluvan (A) saaneen henkilön työmarkkinaoikeutta koskevilta osin kumottua 8 luvun 1 §:ää. Säännös on siten ollut saman sisältöinen toukokuusta 2004 lähtien, jolloin TTL 8 luvun 1 §:ää muutettiin siten, että oikeus työmarkkinatukeen edellytti perhesiteen perusteella myönnettyä A-lupaa. Ennen 1.5.2004 oikeus työmarkkinatukeen edellytti, että henkilöllä oli oleskelu- tai työluvan perusteella rajoittamatton oikeus tehdä työtä Suomessa. Luvan myöntämisperusteella ei ollut merkitystä.

Vanhan ulkomaalaislain (378/1991) 25 §:n mukaan työlupaa ei tarvinnut ulkomaalainen, joka oli saanut pysyvän oleskeluluvan. Työlupaa ei edellytetty myöskään ulkomaalaiselta, joka oli saanut määräaikaisen oleskeluluvan suomalaisen syntyperän, perhesiteen tai suojojen tarpeen perusteella taikka joka oli pakolainen. Asetuksella säädettiin erikseen ammateista, toimista tai tehtävistä, joissa työlupaa ei edellytetty. Mikäli ulkomaalaista ei ollut vapautettu työlupavelvollisuudesta, työlupa myönnettiin lain mukaan määrätylle alalle. Lupaan oli mahdollista liittää myös työnantajaa, työluvan alueellista kelpoisuutta tai työn laatuja koskevia rajoituksia. Työlupa oli mahdollista myöntää myös ilman edellä mainittuja rajoituksia, mikäli siihen työvieranomaisen kannan perusteella oli painava syy.

Uudessa ulkomaalaislaissa (301/2004, UL) kahden luvan (oleskelu- ja työlupa) järjestelmästä luovuttiin ja siirryttiin yhteen oleskelulupajärjestelmään. Samassa yhteydessä ulkomaalaislain 79 §:ssä säädettiin rajoittamattomasta oikeudesta työntekoon muun kuin työntekon tai ammatinharjoittamisen perusteella myönnetyn määräaikaisen jatkuvan oleskeluluvan nojalla. Työntekijän oleskelulupa oikeuttaa työskentelemään yhdellä tai useammalla ammattialalla. Erityisestä syystä työntekijän oleskelulupa voidaan rajata koskemaan työtä tietyn työnantajan palvelukeskuksa (UL 77 §).

Eduskunnan käsiteltävään olevassa hallituksen esityksessä laeiksi ulkomaalaislain ja ulkomaalaisrekisteristä annetun lain 3 §:n muuttamisesta (HE 269/2009 vp) ehdotetaan, että ulkomaalaislakia muutetaan työntekijän oleskelulupajärjestelmää koskevilta osin. Esityksen mukaan työntekijän oleskelulupa myönnettäisiin jatkossakin nykytilaa vastaavasti ammattialakohtaisena ja erityisestä syystä työnantajakohtaisena. Muulla perusteella kuin työntekon nojalla myönnettävään oleskelulupaan sisältyisi oikeus tehdä työtä.

Vuonna 2004 tehdyn työttömyysturvalain muutoksen tavoitteena oli saattaa laki vastaamaan muotoiluiltaan ulkomaalaislain (301/2004) muutosta. Työttömyysturvalakiin vuonna 2004 tehtyä muutosta koskevasta hallituksen esityksestä (HE 44/2004 vp) ei käy ilmi, miksi oikeus työmarkkinatuksen rajat-

tiin määräaikaisen jatkuvan oleskeluluvan (A) saaneiden osalta perhesiteen perusteella myönnettyihin lupaan. Hallituksen esityksen perustelujen mukaan esityksellä ei ollut taloudellisia tai muitakaan vaikutuksia.

Koska vuonna 2004 tehdyllä lain muutoksella ei mitä ilmeisimmin ollut tarkoitus muuttaa aiempaa asiantilaan, muutoksesta ei tuolloin myöskään ohjeistettu työ- ja elinkeinotoimistoja (silloisia työvoimatoimistoja). Ilmeisesti tästä johtuen työ- ja elinkeinotoimistot ovat soveltaneet lakia vuoden 2004 muutoksen jälkeenkin aiempaa säännöstää vastaavasti. Kaikille työttömiksi työnhakijoiksi rekisteröityneille määräaikaisen jatkuvan oleskeluluvan (A) saaneille, joilla on ulkomaalaislain nojalla rajoittamatonta oikeus työntekoon, on oleskeluluvan myöntämisperusteesta riippumatta annettu esteeton työvoimapoliittinen lausunto, joka on mahdollistanut työmarkkinatuen maksamisen. Virheellinen säännöksen soveltaminen tuli ilmi, kun työ- ja elinkeinotoimistoissa kiinnitettiin huomiota työ- ja elinkeinoministeriön touko-kuussa 2010 päävitetyyn ohjeeseen, jossa oli havainnollistettu eri oleskelulupalajien merkitystä työttömyysetuuden saamisen kannalta.

Virheen havaitsemisen jälkeen työ- ja elinkeinotoimistot ovat antaneet työvoimapoliitiset lausunnot lain edellyttämällä tavalla. Käytännössä tämä tarkoittaa, että muut kuin perhesiteen perusteella määräaikaisen jatkuvan oleskeluluvan (A) saaneet työttömät työnhakijat eivät jatkossa saa työmarkkinatukea, ellei säännöstä muuteta. Työmarkkinatuokiokeuden ulkopuolella ovat muun muassa ne henkilöt, joille jatkuva oleskelulupa (A) on myönnetty kansainvälisen suojojen perusteella (UL 113 §) tai yksilöllisestä ihmillisestä syystä (UL 52 §), erityisen haavoittuvassa asemassa olevat ihmiskaupan uhrit (UL 52 a § 2 momentti) ja paluumuuttajat (UL 47-48 §).

Ulkomaalaislain mukaan jatkuva oleskelulupa (A) myönnetään ulkomaalaiselle, joka saa turvapaikan tai oleskeluluvan kiintiöpaikolaisena, toissijaisen suojojen tai humanitäärisen suojojen perusteella. Paluumuuttajat voidaan jakaa kolmeen eri ryhmään: entiset Suomen kansalaiset, syntyperäisten suomalaisten jälkeläiset ja entisen Neuvostoliiton

alueelta olevat paluumuuttajat. Yksilöllisen ihmillisen syyn perusteella jatkuva oleskelulupa myönnetään, jos oleskeluluvan epäämisen olisi ilmeisen kohtuontonta ulkomaalaisten terveydentilan, Suomeen syntyneiden siteiden tai muun yksilöllisen ihmillisen syyn vuoksi, kun erityisesti otetaan huomioon olosuhteet, joihin hän joutuisi kotimaassaan, tai hänen haavoittuva asemansa. Ihmiskaupan Uhrille oleskelulupa voidaan myöntää jatkuvana, jos ihmiskaupan uhri on erityisen haavoittuvassa asemassa.

Kansainvälistä suojausta saavalle, paluumuuttajalle, ihmiskaupan Uhrille tai yksilöllisen ihmillisen syyn perusteella myönnettävän määrääikaisen jatkuvan oleskeluluvan (A) edellytyksenä ei ole, että ulkomaalaisten toimeentulo on turvattu, jos hän muuten täyttää oleskeluluvan myöntämiselle asetetut edellytykset.

Ulkomaalaislain 47 §:n mukaan jatkuva oleskelulupa (A) myönnetään myös jatkuvaluonteista työntekoa (työntekijän oleskelulupa) tai elinkeinonharjoittamista (elinkeinonharjoittajan oleskelulupa) varten sekä kolmansien maiden kansalaisten erityisestä maahanpääsyämenettelystä tieteellistä tutkimusta varten annetussa neuvoston direktiivissä 2005/71/EY (tutkijadirektiivi) tarkoitetun tieteellisen tutkimuksen suorittamista varten.

Työntekon, elinkeinonharjoittamisen ja tutkijadirektiivin samoin kuin eräissä tilanteissa perhesiteen perusteella myönnettävä jatkuva oleskelulupa edellyttää, että ulkomaalaisten toimeentulo on turvattu. Ulkomaalaisten toimeentulo katsotaan ulkomaalaislain mukaan turvatuksi ensimmäistä oleskelulupaa myöntääessä, jos hänen maassa oleskelunsa kustannetaan tavanomaiseksi katsottavilla ansioyöstä, yrittäjätoiminnasta, eläkkeistä, varallisuudesta tai muista lähteistä saatavilla tulossa siten, että hänen ei voida olettaa joutuvan toimeentulotesta annetussa laissa (1412/1997) tarkoitettun toimeentulotuen tai vastaan muun toimeentuloa turvaavan etuuden tarpeeseen. Jatkoluvan myöntämisen esteensä ei ole tilapäinen turvautuminen toimeentulukeen tai muuhun vastaavaan toimeentuloa turvaavaan etuuteen.

2 Ehdotetut muutokset

Työttömyysturvalaki

Esityksessä ehdotetaan, että työttömyysturvalain 2 luvun 1 a §:ää muutettaisiin siten, että pykälän 1 momentissa säädetäisiin nykyistä vastaavasti muun kuin Suomen kansalaisen oikeudesta työttömyysetuuteen tilanteessa, jossa henkilöllä on rajoittamatona oikeus ansioyöhön Suomea velvoittavan kansainvälisen sopimuksen perusteella. Ehdotetun 2 momentin mukaan muulla henkilöllä, joka ei ole Suomen kansalainen, olisi oikeus työttömyysetuuteen, jos hänellä olisi oikeus ansioyöhön muun kuin tilapäisen oleskeluluvan perusteella. Oikeus työmarkkinatuken ei olisi riippuvainen määrääikaisen jatkuvan oleskeluluvan (A) myöntämisperusteesta. Ehdotettu muutos vastaisi erityisesti kansainvälistä suojausta saavien ja paluumuuttajien osalta nykyistä soveltamiskäytäntöä sekä työttömyysturvalain ennen 1.5.2004 voimassa ollutta säännöstä. Työttömyyspäivärahan osalta ehdotettu säännös vastaisi nykyistä 2 luvun 1 a §:n 3 momenttia.

Ehdotetun muutoksen myötä oikeus työmarkkinatuken olisi myös niillä työttömäksillä työnhakijaksi rekisteröityneillä henkilöillä, joilla on työntekijän A-oleskelulupa, mikäli oleskelulupaan ei liity työnantajaa koskevia rajoituksia. Oikeus työmarkkinatuken olisi myös niillä elinkeinonharjoittajan A-oleskeluluvan saaneilla henkilöillä, joille luua on myönnetty muulla kuin ammatinharjoittamisen perusteella ja joilla siten on UL 79 §:n perusteella rajoittamatona oikeus ansioyöhön. UL 3 §:n 9 kohdan elinkeinonharjoittajan määritelmän mukaan ammatinharjoittajalla tarkoitetaan henkilöä, joka harjoittaa elinkeinoa tai ammattia omissa nimissään. Elinkeinonharjoittajana pidetään myös henkilöä, joka on yritysvastuuun kannalta tällaiseen henkilöön rinnastettava. Myös tutkijadirektiivissä tarkoitettut tutkijat, joille on myönnetty jatkuva oleskelulupa, olisivat ehdotetun 2 momentin mukaan oikeutettuja työmarkkinatuken.

Koska näiden henkilöiden maahantulon peruste on ensisijaisesti työnteko tai elinkeinonharjoittaminen, voidaan arvioida, että vain pieni osa luvan saaneista hakisi työttö-

myysetututa. Ulkomaalaislain mukaan näillä henkilöillä muu kuin tilapäinen turvautuminen työmarkkinatukeen voisi muodostaa laissa tarkoitettun esteen jatkoluvan myöntämiselle. Tämän vuoksi on todennäköistä, että henkilöiden mahdollinen turvautuminen työmarkkinatukeen olisi luonteeltaan lyhykestoista. Oikeutta työmarkkinatukeen voidaan kuitenkin pitää perusteltuna työnhakijoiden yhdenvertaisen kohtelun näkökulmasta. Ehdotetun 2 momentin mukaan ulkomaalainen voisi saada työttömyysetutta samoin edellytyksin riippumatta siitä, onko hän ehtinyt täyttää työttömyyspäivärahan edellytyksenä olevan työssäoloehdon ennen työttömyyden alkamista. Erityisesti työntekijän oleskeluluvan saaneiden näkökulmasta oikeus työmarkkinatukeen vähentäisi työntekijän riippuvuutta tietyistä työnantajasta ja parantaisi työntekijän mahdolisuksia toimia tilanteessa, jossa työnantaja ei noudata työehdoja.

Laki julkisesta työvoimapalvelusta

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi uusi 1 momentti julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain (1295/2002) 7 luvun 7 §:ään. Kyseinen momentti tuli kumotuksi 10.5.2010 voimaan tulleella lailla julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta, koska hallituksen esityksen (274/2009) johtolauseessa oli virhe.

Lisättävässä 1 momentissa säädetäisiin siitä kohderyhmästä, jota kuntoutus-, koulutustai työntekomahdolisuuden järjestäminen (työllistämисvelvoite) koskee. Pykälän 2 ja 3 momenteissa viitataan 1 momentissa taroitettuun työttömään. Momentteja ei voida soveltaa ilman 1 momenttia, mistä johtuen 1 momentti esitetään lisättäväksi sen sisältöisenä kuin se oli laissa julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain muuttamisesta (1198/2009). Työttömille ei ole aiheutunut oikeudenmenetyksiä 1 momentin kumoamisen johdosta, sillä työ- ja elinkeinoministeriö on ohjeistanut elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia ja työ- ja elinkeinotoimistoja soveltamaan 7 luvun 7 §:ää siten kuin kumottu 1 momentti olisi edelleen voimassa.

3 Esityksen vaikutukset

Esityksen tarkoituksena on palauttaa oikeus työmarkkinatukeen niille A-oleskeluluvan saaneille työnhakijoille, joilta se vuonna 2004 tehdyn muutoksen seurauksena poistui.

Koska soveltamiskäytäntö on vuonna 2004 tehdystä lain muutoksesta huolimatta pysynyt samana kuin se oli ennen muutosta ja työmarkkinatukea on maksettua käytännössä kaikille A-oleskeluluvan saaneille työttömille työnhakijoille, nyt ehdotettavalla muutoksella ei olisi tosiasiallisesti valtion menoja lisääviä vaikutuksia. Sosiaali- ja terveysministeriö on arvioinut säännöksen muuttamisen laskennalliseksi kustannusvaikutukseksi noin 40 – 50 miljoona euroa vuotuisista työmarkkinatukimenoista. Laskelma perustuu arvioon, että noin puolet A-oleskeluluvan saaneista työnhakijoista (10 000 henkilöä) olisi sellaisia, joiden A-oleskelulupa olisi myönnetty muun kuin perhesiteen perusteella ja heille maksettaisiin työmarkkinatukea kotoutumistukena keskimääräisen ajan.

Mikäli työttömyysturvalakia ei muuteta ehdotetulla tavalla, tällä olisi tosiasiallisia vaikutuksia valtion ja kuntien menoihin sekä yksittäisen maahanmuuttajan taloudelliseen asemaan. Työmarkkinatukimenot jääisivät arvioitua pienemmiksi, mutta kuntien toimeentulotukimenot kasvaisivat, kun toimeentulotukea hakisi nykyistä useampi henkilö. Toimeentulotukimenot kasvaisivat myös, ellei valtion kunnille maksamien korvausten keskota pidennettäisi. Yksittäisen maahanmuuttajan taloudellinen tilanne heikkenisi, kun toimeentulotukena maksettavaan kotoutumistukseen ei maksettaisi ylläpitokorvausta kotoutumista edistävän palvelun ajalta.

Pysyvä oleskeluluvan, joka mahdolistaisi myös työmarkkinatuuen maksamisen, saamisen edellytyksenä on yhdenjaksoinen oleskelu Suomessa vähintään 4 vuoden ajan jatkuvalla oleskeluluvalla. Pakolaisista ja eräistä muista maahanmuuttajista sekä turvapaikanhakijoiden vastaanoton järjestämisestä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta annetun valtioneuvoston päätöksen (512/1999) mukaan valtio korvaa kunnille täysimääräisenä maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoista annetussa laissa (493/1999, kotouttamislaki) tarkoitetuille pakolaisille

maksetun kotouttamistuen ja toimeentulotuen ensimmäiseltä kolmelta vuodelta. Jos määrä-aikainen jatkuva oleskelulupa (A) on myönnetty sellainen entisen Neuvostoliiton alueelta Suomeen muuttaneelle henkilölle, joka on ollut Suomen kansalainen tai jonka vanhemmista ainakin toinen tai isovanhemmista yksi on tai on ollut syntyperäinen Suomen kansalainen, valtio korvaa kunnille täysimääräise-nä maksetun kotouttamistuen ja toimeentulotuen puoelta vuodelta. Jos kunta järjestää henkilön toimeentulon sen vuoksi, että henkilö ei maahanmuuttoon liittyvän asemansa taka voi saada eläkettä tai muuta sosiaalietuutta, voidaan kunnalle korvata siitä aiheutuvat kustannukset enintään viideltä vuodelta. Eduskunnan käsiteltävänä olevassa hallitukseen esityksessä laiksi kotoutumisen edistämistä ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 185/2010) ehdotetaan, että edellä mainituista valtion korvauksista kunnille säädettäisiin lain tasolla.

Sisäasianministeriö on arvioinut, että jos työttömyysturvalakia ei muuteta esityksessä ehdotetulla tavalla, sisäasianministeriön pääluokan menojen (kuntakorvaukset) kasvu olisi noin 8,5 miljoonaa euroa/vuosi. Lisäksi sisäasianministeriö on arvioinut, että toimeentulotukimenot, joiden osalta kuntakorvausta ei makseta, kasvaisivat kotouttamislain pii-riin kuuluvien pakolaisten ja paluumuuttajien (entisen NL:n alueelta tulevat) osalta noin 10,5 miljoonaa euroa/vuosi. Näissä laskelmissa ei ole huomioitu niitä maahanmuuttajia, jotka eivät kuulu nykyisen kotouttamislain mukaisen kuntakorvausjärjestelmän pii-riin (muut paluumuuttajat, työntekijän oleskeluluvan saaneet). Näiden maahanmuuttajaryhmien osalta taloudelliset vaikutukset näkyisivät sosiaali- ja terveysministeriön pääluokkaan kuuluvissa toimeentulotukimenoissa.

4 Asian valmistelu

Hallituksen esitys on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä yhteistyössä sisäasianministeriön sekä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa.

Säädösehdotuksesta ei ole pyydetty kirjallisia lausuntoja, koska esitys on valmisteltu

kiireellisenä eikä sillä ole tosiasiallisia vaikuttisia kuntien tai Kansaneläkelaitoksen toimintaan. Esitys on kuitenkin toimitettu tiedoksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille, Kuntaliitolle ja Kansaneläkelaitokseen. Mainitut tahot ovat kannattaneet esityksen antamista.

5 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan ensi tiassa. Lakia työttömyysturvalain 2 luvun 1 a §:n muuttamisesta ehdotetaan kuitenkin sovellettavaksi jo 1.9.2010.

Työväestötilastosta saadun tiedon muukaan vuonna 2009 työnhakijoina oli 19 945 ulkomaalaista, joilla oli jatkuva oleskelulupa. Työhallinnon asiakaspalvelun URA-tietojärjestelmään ei merkitä erikseen tietoa A-oleskeluluvan myöntämisperusteesta. Tämän vuoksi ei ole esitetävissä tarkkaa tietoa siitä, kuinka monelle A-oleskeluluvan saaneelle on annettu virheellisesti esteötön työmarkkinatukilausunto. Arvioiden mukaan virheellisiä työmarkkinatukilausuntoja on annettu yhteensä tuhansia.

Työttömyysturvalain 11 luvun 10 §:n 1 momentin mukaan jos työttömyysetuutta on maksettu aiheetta tai määräältään liian suurenna, liikaa maksettu etuu on perittävä takaisin. Virheellisesti maksetun työmarkkinatuuen takaisinperintä kaikilta A-oleskeluluvan muulla kuin perhesiteen perusteella saaneilta tarkoitaisi huomattavaa hallinnollista työtä, joka sitoisit merkittävästi työ- ja elinkeino-toimistojen ja Kansaneläkelaitoksen resursseja. Työmarkkinatukea saaneiden näkökulmasta takaisinperintää voidaan pitää kohtuttomana ottaen huomioon, että virheellinen etuuden maksaminen on perustunut valtakunnallisesti yhdenmukaiseen viranomaiskäytäntöön. On myös mahdollista, ettei kaikkia virheellisesti maksettuja tapauksia pystytä enää selvittämään, mikä asettaisi tukea saaneet keskenään eriarvoiseen asemaan takaisinperinnän osalta.

Edellä mainituilla perusteilla ehdotetaan, että takaisinperintää koskeva säädäntö ei sovellettaisi niihin A-oleskeluluvan saaneisiin henkilöihin, joille on ennen lain voimaantuloa maksettu työmarkkinatukea, vaik-

ka heillä ei siihen muun kuin perhesiteen perusteella myönnetyn jatkuvan oleskeluluvan perusteella olisi ollut oikeutta.

Lakia julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 7 luvun 7 §:n muuttamisesta ehdote-

taan sovellettavaksi 1 momentin kumoamisesta 10.5.2010 lukien.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

*Lakiehdotukset***1.****Laki****työttömyysturvalain 2 luvun 1 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työttömyysturvalain (1290/2002) 2 luvun 1 a §, sellaisena kuin se on laissa
313/2010, seuraavasti:

2 luku

**Etuuden saamisen työvoimapoliittiset
edellytykset**

1 a §

Ulkomaalaisten oikeus työttömyysetuuteen

Henkilöllä, joka ei ole Suomen kansalainen, on oikeus työttömyysetuuteen tämän lain mukaisesti, jos hänen lääni on rajoittamatonta oikeus ansiotyöhön Suomea velvoittavan kansainvälisen sopimuksen perusteella.

Muulla kuin 1 momentissa tarkoitettulla henkilöllä, joka ei ole Suomen kansalainen,

on oikeus työttömyysetuuteen tämän lain mukaisesti, jos hänen lääni on oikeus ansiotyöhön muun kuin tilapäisen oleskeluluvan perusteella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuata 20. Sitä sovelletaan kuitenkin jo 1 päiväästä syyskuuta 2010.

Jos 2 luvun 1 a §:n 2 momentin nojalla työttömyysetuuteen oikeutetulle on ennen tämän lain voimaantuloa maksettua työmarkkinatukea muun kuin perhesiteen perusteella myönnetyn jatkuvan oleskeluluvan perusteella, aiheettomasti maksettua työmarkkinatukea ei peritä takaisin.

2.**Laki****julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 7 luvun 7 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään julkisesta työvoimapalvelusta annettuun lakiin (1295/2002) siitä lailla 312/2010 kumotun 7 luvun 7 §:n 1 momentin tilalle uusi 1 momentti seuraavasti:

7 luku

**Työllistymisen edistäminen työllisyysmää-
rärahojen avulla**

7 §

Kuntoutus-, koulutus- ja työntekomahdollisuuuden järjestäminen

Vuonna 1950 tai sen jälkeen syntyneelle työttömälle työnhakijalle turvataan mahdolli-

suus työllistymistä edistäävään kuntoutukseen tai koulutukseen, jos hänen oikeutensa työtömyyspäivärahaan päättyy enimmäisajan johdosta hänen täytettyään 57 vuotta, mutta ennen kuin hän täyttää 60 vuotta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 7 luvun 7 §:n 1 momenttia sovelletaan kuitenkin jo 10 päivästä toukokuuta 2010.

Helsingissä 29 päivänä lokakuuta 2010

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Työministeri *Anni Sinnemäki*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

1.

Laki

työttömyysturvalain 2 luvun 1 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työttömyysturvalain (1290/2002) 2 luvun 1 a §, sellaisena kuin se on laissa 313/2010, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 luku

Ehdotus

2 luku

Etuuden saamisen työvoimapoliittiset edellytykset

1 a §

Etuuden saamisen työvoimapoliittiset edellytykset

1 a §

Ulkomaalaisen oikeus työttömyysetuuteen

Henkilöllä, joka ei ole Suomen kansalainen, on oikeus työttömyysetuuteen tämän lain mukaisesti, jos hänellä on rajoittamaton oikeus ansiotyöhön Suomea velvoittavan kansainvälisten sopimuksen perusteella.

Muulla kuin 1 momentissa tarkoitettulla henkilöllä, joka ei ole Suomen kansalainen, on oikeus työmarkkinatuken tämän lain mukaisesti vain, jos hänellä on rajoittamaton oikeus ansiotyöhön pysyvän oleskeluluvan, pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EY-oleskeluluvan tai perhesiteen perusteella myönnetyyn jatkuvan oleskeluluvan perusteella.

Muulla kuin 1 momentissa tarkoitettulla henkilöllä, joka ei ole Suomen kansalainen, on oikeus työttömyyspäivärahaan tämän lain mukaisesti vain, jos hänellä on oikeus ansiotyöhön muun kuin tilapäisen oleskeluluvan perusteella.

Ulkomaalaisen oikeus työttömyysetuuteen

Henkilöllä, joka ei ole Suomen kansalainen, on oikeus työttömyysetuuteen tämän lain mukaisesti, jos hänellä on rajoittamaton oikeus ansiotyöhön Suomea velvoittavan kansainvälisten sopimuksen perusteella.

Muulla kuin 1 momentissa tarkoitettulla henkilöllä, joka ei ole Suomen kansalainen, on oikeus työttömyysetuuteen tämän lain mukaisesti, jos hänellä on oikeus ansiotyöhön muun kuin tilapäisen oleskeluluvan perusteella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Sitä sovelletaan kuitenkin jo 1 päivästä syyskuuta 2010.

Jos 2 luvun 1 a §:n 2 momentin nojalla työttömyysetuuteen oikeutetulle on ennen tämän lain voimaantuloa maksettu työmarkkinatukea muun kuin perhesiteen perusteella myönnetyyn jatkuvan oleskeluluvan perusteella, aiheettomasti maksettua työmarkkinatukea ei peritää takaisin.

2.**Laki****julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 7 luvun 7 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään julkisesta työvoimapalvelusta annettuun lakiin (1295/2002) siitä lailla 312/2010 kumotun 7 luvun 7 §:n 1 momentin tilalle uusi 1 momentti seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
7 luku	7 luku
Työllistymisen edistäminen työllisyysmää- rärahojen avulla	Työllistymisen edistäminen työllisyysmää- rärahojen avulla
7 §	7 §
<i>Kuntoutus-, koulutus- ja työntekomahdollisuu- suuden järjestäminen</i>	<i>Kuntoutus-, koulutus- ja työntekomahdollisuu- suuden järjestäminen</i>
	<i>Vuonna 1950 tai sen jälkeen syntyneelle työttömälle työnhakijalle turvataan mahdollisuus työllistymistä edistävään kuntoutukseen tai koulutukseen, jos hänen oikeutensa työtömyyspäivärahaan päättyy enimmäisajan johdosta hänen täytettyään 57 vuotta, mutta ennen kuin hän täyttää 60 vuotta.</i>

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 7 luvun 7 §:n 1 momenttia sovelletaan kuitenkin jo 10 päivästä toukokuuta 2010.
